

200804723 - 32
200806743
200806745
201100702
201106797
201107536
201107565
201107581
201107592
201203264
201208246
312

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Norges vassdrag- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

AAMHTSREERJE /SAKSBEHANDLER
Sanna Hanem Kavli, +47 78 47 40 35
Sanna.Hanem.Kavli@samediggi.no

DIJ VUESIEHT./DERES REF.

MIJ VUESIEHT./VÁR REF.

BIJIE /DATO

16/2196 - 6

26.08.2016

Soptsesávva gosse gaskesadta/Oppgis ved henvendelse

Samediggi
Avivaiggeaidnu 50
9730 Karasjohka

telefovdna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Apnugstidder:
Mandag - Fredag
08.00 - 15.30

Sametingets uttalelse - Høring småkraftpakke Namdalen i Nord-Trøndelag - Innsigelse

Vi viser til deres brev datert 29.04.2016 vedrørende søknad om tillatelse til å bygge ti småkraftverk og nettanlegg i Namsskogan og Grong kommuner i Nord-Trøndelag.

1. Generelt

Sametinget har innsigelsesrett etter Plan- og bygningsloven i kraftkonsesjonssaker og etter Kulturminneloven, se Lov nr 17 av 14.12.1917, Energiloven kap. 2 og Plan- og bygningsloven § 5-4, 3 ledd, jf. Plan- og bygningsloven § 3-1, bokstav c.

Vi viser i denne sammenheng til merknadene til Lov nr 71 av 27.6.2008 om planlegging og Byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) hvor det står følgende om § 3-1 bokstav c:

"Bokstav c viser til at det er en særlig oppgave for planleggingen å ivareta naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Loven gjelder for hele landet og for hele befolkningen uten hensyn til etnisk bakgrunn og tilknytning. Det er likevel grunn til å framheve vern av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv særskilt. Samisk kultur og livsstil har alltid vært sterkt knyttet til naturen, til dels sårbar natur, og er derfor avhengig av god ressursforvaltning. Ved planlegging og saksforberedelse er det viktig å ta hensyn til tidligere inngrep i samme område. Reindriften er en samisk næring og en viktig del av det materielle grunnlaget for samisk kultur. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Loven regulerer ikke de kollektive eller individuelle rettigheter som sameier og andre har opparbeidet ved hevd eller alders tids bruk".

2. Samiske kulturminner

Alle de meldte småkraftverkene har middels til høyt potensiale for funn av freda, samiske kulturminner. Det er derfor viktig at Sametinget befarrer områdene og avklarer forholdet til kulturminnene før tiltak kan gjennomføres. Vi kan imidlertid ikke stille krav om dette før konsesjonsvedtak. Likevel er det en fordel for alle parter om dette skjer så tidlig som mulig i prosessen. Når byggesakene evt. kommer på høring, eller på bestilling fra utbygger, vil vi sende befæringsvarsel med tilhørende budsjett.

Vi gjør forøvrig oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Nord-Trøndelag fylkeskommune.

3. Hensyn til reindrift – innsigelse

Kunnskapsgrunnlag

Reindrift er en viktig samisk næring og kulturbærer. Sametingets utgangspunkt er at naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse i området må ivaretas i forbindelse med tiltakene. Tiltakene alene eller samlet sett skal ikke medføre vesentlige ulempe for samisk kultur og næringsutøvelse. Lovkommentaren til plan- og bygningsloven understreker at der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Søknadene er sendt samlet på høring. De foreslåtte kraftverkene vil berøre distriktene Åarjel Njaarke sijte (Vstre Namdal) og Tjåehkere Sijte (Østre Namdal). For Tjåehkere reinbeitedistrikt er det utarbeidet en konsekvensrapport som tar for seg de samlede effektene av planer og tiltak innenfor distriktet på en tilfredsstillende måte. For Åarjel Njaarke reinbeitedistrikt er det ikke utarbeidet en slik rapport og Sametinget mener kunnskapsgrunnlaget som presenteres i søknadene til Steinåa, Bjørelva, Flåttådalselva og Litjflåttådalselva er tynt og ikke godt nok til å fatte beslutninger på. Sametinget ser på dette som en mangel for konsesjonssøknadene.

I konsesjonssøknaden til Bjørelva og Litjflåttådalselva kraftverk under kapittelet om reindrift står det at det er tatt kontakt med Vestre Namdal reinbeitedistrikt for å få en foreløpig vurdering av prosjektene i Flåttådalen. Brevet som skal være sendt ut til distriktet ligger ikke vedlagt og etter å ha tatt kontakt med NVE har vi fått opplyst at dette brevet ligger innarbeidet i konsesjonssøknaden for Steinåa kraftverk. Dette brevet vises det også i til i de andre søknadene. I konsesjonssøknaden til Steinåa kraftverk er det klipt inn et brev fra reineier Lars Toven. Det kommer her frem noen opplysninger om hva kraftverksutbygging vil ha å si for reindriften. Toven skriver i sitt brev at opplysningene er rettet mot Steinåa og Bjørelva, men at det også gjelder de andre småkraftverkene som ligger i konsesjonssøknaden. Da det ikke er bedt om utfyllende opplysninger for de andre to forbeholder han seg retten til å komme tilbake senere. Han skriver også at dette er foreløpige vurderinger som eventuelt må komplementeres pga kort frist. Under kapittelet om reindrift i søknaden til Bjørelva og Litjflåttådalselva står det at «tiltaket antas ikke å påvirke de samiske særverdiinteressene (trekklei, flyttlei og oppsamlingsområde) i området» og «utover anleggsfasen vil driftsfasen ikke påvirke reindriften». Disse konklusjonene er ikke sammenfallende med Lars Tovens brev hvor det pekes på flere utfordringer for reindriften hvis det skulle bli kraftverksutbygging.

Sametinget har fått tilsendt høringsuttalelsen fra Meatelen Sijte. I den står det at distriktet har påpekt feil og mangler ved dagens arealbrukskart. Sametinget anser det derfor som en svakhet ved søknaden at den ikke baserer seg på oppdaterte kart.

4. Konsekvenser for reindriften - innsigelse

Sametinget har som nevnt tidligere fått tilsendt høringsuttalelsen til Meatelen Sijte. Vi har også vært i kontakt med Fylkesmannens reindriftsavdeling. Våre opplysninger i dette kapittelet baserer seg på informasjon fra disse.

Åarjel Njaarke sijte

Meatelen Sijte mener inngrepene vil føre til forstyrrelser av både enkeltdyr og hele flokken og vil sann sett påvirke driftsmønsteret til distriktet. Elva fungerer i dag som en barriere som hindrer reinen å trekke over elva. Uten denne barrieren vil det kunne bli lettere sammenblanding med

Toven-gruppen. Elva hindrer også reinen fra å trekke nedover mot Nordlandsbanen. Meatelen Sijte frykter for økte reinpåkjørslar og økt arbeidsmengde.

I forbindelse med Litjflåttådalselva, Bjørrelva og Steinåa vil det bli bygget nye veier inn i et forholdsvis uberørte område. Dette vil gi negative konsekvenser for reindriften. Det vil føre til økt trafikk og ferdsel i et uberørt område, dette vil virke forstyrrende på reinen og forringe beite og trekkveier. Vei og rørgate vil også fungere som ledeveier for reinen ned i terrenget.

Tjåehkeren sijte

For Grøndalstjønna kraftverk blir konsekvensgraden er satt til middels/liten negativ konsekvens. Størst negativ påvirkning vil være i anleggsperioden, der den negative påvirkningen på rein kan være betydelig. Sametinget mener det er positivt at utbygger skriver at det er meget viktig at anleggsarbeidet i dette området koordineres med reinbeitedistriktet. Vi er likevel skeptiske til denne utbyggingen da Grøndalstjønna kraftverk vil berøre flytt- og trekkleier, høst-, høstvinter- og vinterbeite. I reinbeitedistriktet er det fra før åpnet for bygging av ca.800 hytter og det er et økende press mot reinbeitedistriktets arealer.

5. Innsigelse

På bakgrunn av det ovennevnte mener Sametinget at ulempene ved utbygging av Litjflåttådalselva, Bjørrelva, Steinåa og Grøndalstjønna kan gi vesentlige negative konsekvenser for utøvelse for samisk kultur og næring. Sametinget mener også at kunnskapsgrunnlaget for kraftverksplanene i Flåttådalen er basert på et for tynt grunnlag. Sametinget fremmer innsigelse mot at det gis tillatelse til tiltakene med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-4 og Energiloven § 2-1, 7. ledd.

Sametinget ber om at det gjennomfører konsultasjoner med Sametinget om de konsesjonssøkte tiltakene, jf. kfl. res av 1.juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget. I tillegg anmoder vi at NVE retter en forespørsel til berørte reinbeitedistrikt om de ønsker konsultasjoner om søknadene. Vi ber NVE om å oppsummere de samiske interessene med foreløpige vurderinger i et eget dokument, samt vurdering av samlede virkninger, og ta kontakt med Sametinget for å avklare detaljer rundt konsultasjonen nærmere. Fra Sametingets side ønsker man å konsultere om både konsesjonsvilkår og om det bør gis konsesjon.

Healsegh / Med hilsen

Sten Olav Heahtá
fágajodiheaddji/fagleder

Sanna Hanem Kavli
raeriestæjja/rådgiver

Kopijja / Kopi til:
Nord-Trøndelag Fylkeskommune Postboks 2560 7735 STEINKJER